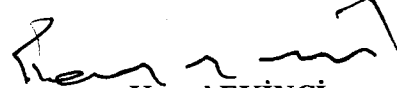


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Kemal EKİNCİ

Bursa Milletvekili

Türkiye'nin bir iç denizi konumunda olan Marmara Denizi, son yıllarda kirlenmenin büyük bir hızla ilerlediği en tehlikeli bölgedir. Bu denizimizin atıklarla seyreilmesi ve doğal arıtmayı sağlamaya yetecek ölçüde su alış-verişine sahip olmaması, mevcut akıntı ve karışım hareketlerinin yeterli seyreلمeyi sağlayamaması burada biyolojik alanının daralmasının ve ekolojisinin zarar görmeye devam edeceği aşîkârdır.

Marmara Denizi'nde evsel, endüstriyel atık sularla tarımsal arazilerden gelen drenaj suları, gemi trafiği, akarsuların getirdiği kirlilik yükleri gibi çok çeşitli nedenleri olan kirlenmenin önüne geçilmesi için gerek kirlilik yükleri ve bileşimlerinin tutarlı bir biçimde saptanması, gerekse alıcı ortam olan Marmara'nın bu yüklere gösterdiği reaksiyonların hesaplanması gereklidir. Topoğrafik ve hidrografik özellikleri, bu denizin dinamiği ve kirliliği üzerinde önemli rol oynamaktadır. Marmara Denizi'ni Ege ve Karadeniz'e bağlayan iki önemli su yolu İstanbul ve Çanakkale Boğazı'dır. İstanbul Boğazının her iki ağzındaki eşikler boğazın ve dolayısıyla Marmara Denizi'nin hidrodinamiği üzerinde kontrol edici özelliğe sahiptirler. Daha uzun ve geniş olan Çanakkale Boğazı İstanbul Boğazı'na kıyasla daha az sınırlama getirmektedir. Marmara Denizi'nin maksimum uzunluğu (Gelibolu-İzmit) 276 km ve maksimum genişliği 76 km, kıyı uzunluğu ise 927 km olduğu bilinmektedir.

Bir denizin atık maddelerinin alıcı ortamı olarak değerlendirilmesinde birim ve etken olan boyut açısından Marmara Denizi Akdeniz'den bin, Karadeniz'den ise yüz defa daha kısıtlı olanağa sahiptir. Bir havzanın alıcı ortam olarak değerlendirilmesinde boyut kadar önemli olan diğer bir özelliği de, suların kendi kendine yenilenebilme yeteneği olup, Marmara Denizi'nin bu açıdan da çok kısıtlı bir hidrolojik yapıya sahip olduğu bilim insanlarınca değerlendirilmektedir

Ülke nüfusunun yaklaşık %25'ini ve sanayinin %60'ını barındıran Marmara Bölgesi, ülke yüzölçümünün %9'luk bir bölümünü kaplamaktadır. Ülke sanayinin bu kadar büyük bir bölümünü barındıran, buna ek olarak Türkiye'nin en büyük metropolünü sınırları içerisinde bulunduran bu bölgede, potansiyel bir kirlilik mevcuttur.

Bu potansiyel kirlilik Denizlerde yaşayan bir çok canlı türünü yok etmekle kalmamış, Ekolojik dengeyi bozarak İnsan sağlığı açısından da önemli tehditler oluşturmuştur.

Bu değerlendirmeler ışığında;

1. Marmara Denizi'nin çözünmüş oksijen miktar ölçümleri düzenli olarak yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise kaç yıllık sonuçlar mevcuttur ve elde edilen sonuçlar nelerdir?
2. Marmara Denizi derin çukurları boyunca yapılmış silikat ölçümleri var mıdır? Yapıldı ise elde edilen sonuçlar nelerdir?
3. Marmara Denizi üst tabaka sularının ortalama toplam organik karbon miktarı, ölçülmekte midir? Ölçümler yapılıyorsa elde edilen sonuçlar nelerdir?
4. Marmara Denizinde askıda katı madde miktarları ölçülmekte midir? Askıda katı maddelerin denize giriş noktaları saptanmış mıdır? Saptamalar yapıldı ise sonuçları nelerdir?
5. Marmara Denizi boyunca fekal koli, Klorofil, Fosfat, Azot, İnorganik fosfat iyonu ve oksitlenmiş azot ($\text{NO}_2 + \text{NO}_3$) konsantrasyonlarının değışimleri izlenmekte midir?
6. Deniz ortamları için ötrofikasyon sınırları ölçülmekte midir? Söz konusu konsantrasyonların Marmara Denizi'ne nereden girdiğı yönünde bir araştırma bulunmakta mıdır? Araştırma yapılmış ise sonuçları nelerdir?
7. Marmara Denizi'nde her türlü deniz taşıma araçlarının sintine ve balast sularından, rafineri ve petrokimya komplekslerinin atık sularından, petrol dolum ve boşaltım tesislerinden ve tanker trafiğinden kaynaklanan petrol kirliliğı ile ilgili ölçüm ve iyileştirme çalışmaları yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise elde edilen sonuçlar nelerdir?
8. Marmara Denizi'nde deterjan kirliliğı ile ilgili çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?
9. İlgili Bakanlıklar tarafından kirleticilerin yerel ve bölgesel ölçekte güncel envanterler çıkarılmış mıdır?
10. Marmara Denizi'nin kurtarılmasına yönelik sağlıklı ve hızlı sonuçların alınması açısından hangi kurumlarla koordineli çalışmalar yapılmakta ve planlanmaktadır?
11. Marmara Havzası sınırları içindeki tüm sanayi atık sularının kontrolünün sağlanması ve sanayicileri arıtma tesislerini kurmaya yönlendirilmesi ve de kurulan bu tesislerin etkili bir biçimde denetlemesi yapılmakta mıdır?
12. Kanalizasyon ve alt yapının yetersiz olduğı yerleşim birimlerinde bu eksiklikler hızla tamamlanmakta mıdır?
13. Bu denli yoğun bir deniz trafiğinin olduğı Boğaz'da olası deniz kazalarına karşı gerekli önlemler alınmakta mıdır?
14. Deniz trafiğindeki araçların çevreyi kirletmemeleri için yetkili organlarca gerekli izleme çalışmaları yapılmakta ve yaptırım uygulanmakta mıdır?
15. Marmara Denizi kıyılarında ve limanlarda uygun yerlerde gemilerin atık sularını alacak ve bunları arıtacak uygun tesisler yapılması planlanmakta mıdır?